

- 7717

శ్రీరస్తు. శంకర శతకము.

(శాస్త్రాలములు)

శ్రీకాత్యాయని స్వర్నదీప్తదయ సా! సేవ్యా! జగన్నాయకా!
 కారిపముఖామరాపురస దివ్యస్తోత్ర పాఠాంచితా!
 కేశా! గుణనామరూపరహితా! రుద్రా! ముకుందార్చితా!
 శ్రీకేశాస నివాస భక్తజన హృచ్చింతామణీ! శంకరా.
 పథ్యాంతము జ్ఞానభాసుర దుచిప్రాబల్యతం బాపగా
 పాతేశ్వరుపేర గొన్ని హితవాక్కుల న్రాసికేమున్ననా
 పైయెడ నుతించుచు గణపతిక వ ద్వేది దచ్చేషముక
 పై నొక్కకృతిక రచించెద గృహస్థీంపుమా శంకరా!
 దవ్యాసుని సూతుని శుకుని వేద్యేరన్నతుల్ జేసి యా
 రాదం గేలుమొగిడ్చి యాదికవి వాల్మీకర్షికి భక్తిచే
 రాదంబొప్పగ సంస్కృతా భక్తపులంబుజించియ స్మగ్గురుక
 రాదప్రాధిము రామకృష్ణుడలంతుక వాక్సుద్ధికై శంకరా!
 రుణ్యంబున బెంచి, పద్మలహరిగా ధానురాగంబునక
 రంజేసియు నన్ని దేశాలను గంటిక తెప్పవోలెన్ననుక
 రాబాబునగాంచినట్టి శివలింగయాభ్యు రాజాంబుక
 రిన్నాతలిదండ్రులక ముదమునక! బ్రాధించెదక శంకరా.
 తుల్ సెప్పగ నెల్లవారు ఘనులే! నేడంచు దూషింపక
 గాతిక శాంతశమాది సద్గుణములక బుణ్యంబుశౌర్యంబు ప్ర
 గాతిక బొందడలంచు మానవులు నిష్కాపట్యమాభక్తీనీ
 తుల్యంబు బఠించి తత్ఫలములార్థింపంగ న శంకరా.

కావ్యశ్రేష్ఠములుం బ్రబంధములలంకారాది శాస్త్రములున్
 భవ్యంబైన శృతిస్మృతుల్ దెలియకన్ బాండిత్యమేలేక నీ
 యవ్యాజంపు కటాక్షలబ్ధ హృదయధ్యానంబు పేర్చి జగ
 తేవ్యా! పద్యశతంబుగూర్తు నిడుమాశీర్వాదముల్ శంకరా
 లర్థంబెంతయు తేమిలోభికడ? విద్యాపాండితీజ్ఞానమున్
 వ్యర్థంబౌగద నేర్పమింబరులకున్ / బ్రావీణ్యఁడౌ గాక; నే
 తీర్థంబాడిన నేమిలాభమగు పుత్ర ధన్వ భూతజాలంబులన్
 స్వార్థాన క్తిని హింససేయునెడలన్ శసచ్చేష్టరా! శంకరా
 భక్తింజేయని దెట్టి పూజయిన పుష్పస్తోమముల్ చేటగున్
 ముక్తింగోరని వానిజీవితము నీరభూదేవి చందంబగున్
 వ్యక్తుల్ సోదరమానవాళి సమతన్ శ బాటింపలేకున్న న
 వ్యక్తుల్ నైమరి సాగరాంబుపుక్రియన్ వ్యర్థుల్ గదా శంకరా
 ఐదూత్తైన నొసంగఁబాండవులు ధర్మార్థుల్ వెనకగోరగ
 సూదిమోపినయంత నియ్యననివా శ క్కూరుండుదుర్యోధను
 డేదేనెత్తుక పోయెనే? తుదకు దా! నేమాయె? నున్నంత
 మోదంబందక లోభతృష్ణలకు దామోహంధుడై శంకరా
 చోరుల్ క్రూరులు సజ్జనాభిధన మెల్ చొచ్చెనైన దుర్మార్గతన్
 జేరందీసిన నిల్వబోదు స్థిరమై చింతింపఁ గీడయ్యెడిన్
 వీరుల్ శూరులు వారిరక్షకులె పుత్రధన్వదైత్యుఁడొండుంబుధిన్
 దూర్ణవేదములెత్తికొంచుహరియేదున్నాడడ? శంకరా 1
 రక్షోనాథుఁడు లోకకంటకుఁడు దుర్మార్గుండునై యాహిర
 ణ్యాక్షుండీ క్షితిచాపచుట్టవలెజేయన్ దుష్టునారక్కసున్
 శిక్షింపఁడె వరాహరూపియగుచున్ శ్రీవిష్ణువీ లోకము
 రక్షింపగ; జయోన్నతిగ నరుదుర్మార్గుల్ భువి శంకరా

భక్తాధీనుడు విష్ణువంచుగొలువఁ బ్రహ్మాదునింబట్టి య
 వ్యక్తుండై కినుకఁ హిరణ్యకశిపుఁ డబ్బంగి బాధింప నా
 భక్తుంగావ నృశింహుండై వెడలి స్తంభంబుదు రాత్రించ
 ముక్తింబొందఁగ గూల్చుడేహరిసురల్ పూజింపఁగా శంః
 స్నేహం బె చక, సత్యధర్మములు దాఁసినంబునం జూచు
 మోహంబెక్కఁగ దృష్టవ ర్తనలచేఁ మూర్ఖుల్ ధనోపార్జ్ఞ ;
 బాహురంబున కంచుఁ జేతురిల్లలో • నాపొట్ట లేపుట్టా
 నాహా! తాలఁజనించు కప్పగనదేఁ యాహురముఁ శంక
 భక్షింపంగఁదలంచునొక్కఁడొకటిఁ బ్రహ్మాండభాండం
 వీక్షింపం భయహా మఱొక్కనికిదేఁ విడ్డురమై తోచుట
 రక్షల్ శిక్షల జీనకోటికిడ నిర్మాణం బొనర్చి జగ
 ద్రథా! దక్షవిషక్ష వీటిగన చిత్రంబీక్షితిఁ శంకరా!
 సారంబైన ధరాస్థలిఁ వెలయులెస్సెఁబైరులుం బంట
 నీరుం గూర్చపయోధరంబు; సుజనా శ నీకంబటుల్ వే
 కూర్కదాన గృతజ్ఞులయ్యెదరికఁ • గ్రూర్మకృతఘ్నః
 వార్తిగ్రోతడి సైకతస్థలివలెఁ • వృథుల్ గదా శంకరా
 సాహంకారత గర్వులైకుజనులే శ సత్కార్యముల్ జే
 నూహాజేయమి జ్ఞానహీనులయి విధ్యుక్తుంబులఁ నేర
 సాహాయ్యం బొనరించుటఁ గనుట వీరసంబైన గుర్తిం
 ద్రోహుల్ గారె ధరాతలంబునకు చిరద్రాపాత్మకా శం
 దూరాలోచనలేని లోకులెటులో • దుర్వాదముల్ సే
 మీరంజాలక నట్టివారి తనకు శ మేల్కీడు లాసింపక
 శ్రీరాముండు వనప్రవాసమునకా శ సీతామహాదేవిని
 జేరంబంపఁడె? లోకనింద యనగా శ జింతింపనా శంకరా

పూజ్యుల్ లోకహితైక కారణులు సంగపూర్ణాభి మానబుచే
 రాజ్యంబేనిధనంబులేని యడుగన్ రానచ్చు నన్వాదికై
 రాజ్యాదుల్ బలివోలె నిచ్చినను దార రాణించుహోమార్థమై
 మాజ్యంబిచ్చినవైవడిక బరహిత న్న్యాయంబునన్ శంకరా॥
 పాతివ్రత్యముచేత సత్యవతి మున్ బ్రాణేశుతో స్వర్గమున్
 భ్యాసించెదంగ బొందితోడ యరుగన్ గాలేదె? సావిత్రియున్
 వ్రాతల్ దప్పంగ నాధుజీవముల సంపాదించదే కాలుచే
 పాతివ్రత్య మహత్వమెన్నదరమూభక్తాచ్చితా శంకరా.
 మార్వాసుం డతికోపియంచు మునులెంతో వానిదూషింపరే
 గర్వాంధుండతి క్రూరుడంచనరె లోకంబెల్ల నారావణున్
 గీత్యాణ్ణాథి దగ్గించి వెన్నెముకనే మృతార్థమియ్యండె? నీ
 యుద్ధిన్ గీర్త్యవకీర్తులేస్థిరములై యుండుంగదా శంకరా. 20
 వైరత్వంబు సగర్వజేయు మనుజున్ వాసిందొలంగించెడిన్
 సారాసార విచార శూన్యతనిడున్ శాంతంబు బోనాడితా
 పూరించుంగద క్రోధమున్, పరశురాముండుకొవైరంబునన్
 మేరకమీరి వధించెగాదె సృపులన్ మృత్యుంజయా! శంకరా!
 కామం బంధుడు మోహమగ్నియనివకాణింతునీరెండిలన్
 నీమూబుల్ తలిదగ్గ్రు లాపుల బుధానీకంబు విడ్డల్ పతిక
 భూమి మానధనంబులన్ గనవికేళిపుణ్యంబుఁ గాక్షింపవి
 దామోహగ్నిభజించె రాధయును కృష్ణాన్వేషయై శంకరా.
 పేసంబమృత భాండమై, తుధను దగ్గి ప్పి శోకభీతాదులన్
 కామక్రోధములెల్ల జీవతతి నీర కాలంబు ముల్లోకముల్
 నీమంబీర్ష్యల నన్నిటిం గెలిచి మనీషిడయ్యె రాగంబులన్
 ఆమాహాత్మ్యమెఱుంగ జాలినను వ శృంబద్దియున్ శంకరా.

శంకరశతకము.

శా॥ పేమా రాధన జేయుమానవులు నుర్వివస్తుజాలంబుల
 న్నిమగ్నుల మరిషడ్రసాన్నములను నేలైన సాధింబుల
 గామాధిక్యత నెల్లభోగముల నుంగొంపింపక జిత్తుము
 దామేకాగ్రతనుంచి ప్రేమకొఱకై శ్రద్ధానింతురో శంకరా
 కారుణ్యం బొకయూటకాల్పరుచుల గల్గింపక స్వచ్ఛవ
 నీరుం జేర్చెడి బీదసాదలనుమన్నించున్ సదా, మూఢుల
 క్రూరులౌచరుల నెవ్వరైన గనగా కేటింప దేభేదమున్
 బారంజేయమ దాతలోభులనిల బాలించుట శంకరా.

పశ్చాత్తప్త యహింసయెల్లపుడు ర్వార్థులుతా కార్య
 ల్నిశ్చింతంజరుపు దయారసమున న్నిచాత్ముల బ్రోచి
 యశ్చిత్తాభాసరించు పూరియగుగా కన్యాయముం జేయ
 యాశ్చర్యంబుల దీసిపోవుధన విద్యాధర్మముల్ శంక
 రోపింపంగ బసన్నుడై, యహితులన్ గూర్చిన్విలోకించు
 బాపంబేమి యొనర్పక బరహిత ప్రాప్తంబుతా కార్య
 యేపుణ్యాత్ముడొనర్చిజ్ఞానియయితా నెల్లప్పుడు ధ్యాని
 నాపూజ్యర్హుని బ్రాహ్మణుండనదగు హంసార్చితాశం

శా॥ వీడంగావలెకామమోహములనుర్విబుద్ధుడై
 జూడంగావలె నెల్లజీవసమత జోషింపగానా మది
 దాదాయ విషయంబుల వెఱచుచు దాక్షిణ్యశీలుం
 వాడే బ్రాహ్మణుండన్న జెల్లునుగ దాప్రజ్ఞానిధీ శంకరా.

శా॥ తృప్త వీడక సర్వకామవిషయాధిక్యంబుల గోర
 దూష్టీభావముగల్గి భూతదయయందొక దాఁజడల్పాల్ని
 గృష్ణాయంచఁజపించ బ్రాహ్మణుండనర్హుని గనగ

దృష్టా బారగఁ దోలుటాఘమహిలోదేవేశ్వరా! శంకరా!
 శా॥ భేదంబెంచక జాతిలోన కులమున స్వేరంచు యోచింపక
 స్పృహత్యంబని భాగ్యవంతులనుచు స్పృహించి ప్రేమింపక
 న్నాథులన్జను లార్తకోటియడుగ శ సర్వోపదేశమృల
 న్మోదంబాఘృగఁజేయబ్రాహ్మణుడగునన్పణ్యాన్వితాశంకరా
 సాంగత్యం బొనరించినంత నెఱుంగనశ్యక్యంబుగాబోదు స
 త్సంగశ్రేష్ఠమనోంబుజావలసితశ్రద్ధర్మబు మూర్ఖాళి కె
 బ్బంగి న్నూరలనున్న తెడ్డుగ్రహింపంజాలనట్లే రుచి
 న్బ్రహ్మగీతాది సమ సైనివ్యవహారానీకస్తుతా! శంకరా.

దుశ్చారిత్రుడుమూర్ఖుడెల్లపుడిలఁ గదుమార్గముల్ బెక్కుల
 నిశ్చింతం జరుపంగ మేలుఁగనివారనినైచ్చు; నామిద ప్రా
 యశ్చిత్తంబుగ పాపపుణ్యఫలమార్యారీతుల న్బొందిన
 న్బ్రహ్మతాపముఁజెంది దానిగుడుచునన్ప్రజ్ఞానిధీ! శంకరా.

శా॥ స్వర్ణంబా బడబాగ్నిఁగాల్చి కరుగనన్పెట్టచేఁ గొట్టిన
 స్వర్ణంబెంతయు హెచ్చుచుండుగద యభ్యుగిన్యశసామలై
 నిర్ణీతంబగుసత్యవాక్య పరులై నీచుల్వలె బొంకబో
 రణ్ణోరాశియుమిదబడ్డ సుజనుల్ శ అంబాపీయా శంకరా.

ఇంచుండెవ్వఁడు సత్యవంతుఁడిలలోన నెన్నుండనంగా హరి
 శ్చంద్రుం డంచువశిష్ఠుఁడుం బలుక విశ్వామిత్రుఁడు నైచ్చక
 ప్రంథాన్వేషణసేసి బెక్కిడుమలర న్నల్పించెగాదే హరి
 శ్చంద్రుం డెందులజంకిబాంకెనె! యశశసాన్ద్రా! శివా! శంకరా.

కర్మంబెంత యవశ్యమో స్థిరమొయెక్కాలంబున న్విడఁగా
 ధర్మంబానో యెఱుంగఁబల్కఁడిని గీతాశాస్త్రమద్దానిలో

మర్మబంధులిక్ నుహశయఁడు సకమాన్యమిహఁడెల్లెన్జనుల్
కర్మాధిక్యతఁ ద్రోచియోగులయిననాల్లాంతమా శంకరా.
శా॥ దారాపుత్రుల బంధుకోటిహితులన్దాఁబోషణంజేయ, వి
స్ఫారోదారతశౌర్య సగ్గణములన్సత్కిర్తి నార్జింపఁగా
వీరుత్తేశహితైకకార్యములను శ్రద్ధినేయఁగాఁ గర్మయా
వేరావైదికకాండ కర్మమగునే? విశ్వేశ్వరా శంకరా.

దుష్కార్యబులచేతఁబోషుపరులన్ దూషింపఁడేమాత్రమా
యుష్కాలంబుసమీపమెప్పుడనుచున్ శ్రయోగాది కర్మబుల
న్నిష్కాపట్యతనాచరించి క్రమతః శ్రనిర్వాణమం జెందెడిన్
నిష్కాముండగు జ్ఞానవంతుఁడెలలోనిన్ గొల్పుచున్ శంకరా.

శా॥ నీరేజాప్తుఁడు లోకరక్షణకు మఁన్నీడై ప్రకాశింపఁడే?
తారానాథ పయోధరాభ్రములు నిత్యార్థబులం గూర్పుఁగా
నారీతిసుజనాభి లోకహితకార్యాసక్తి సత్కార్యము
ల్భారంజైనను జేయనెతురు జగత్పాలా! శివా! శంకరా!

సంసారాబుధిదాటియింద్రియములన్ స్వాధీనముంబొందియున్
హింసాధర్మము చింతలవదలి భూతేశున్నినం గొల్వనా
హంసాచూఢునికైన నందనిది నిత్యజైన నీసన్నిధిన్
కంసారాతి సుపూజితా! నరులకున్ గర్జించవే? శంకరా!

నిందింపంగఁ దలంపబోక పరుల శ్రన్నిష్టాత్ములై ధర్మముల్
సందేహి పక నాచరించి మరి హిం! సామార్థ్యము ద్రోక్కకా
నందంబందుచు నున్నదానికయి తృప్త్యవీడు సన్మార్గులన్
జెందరానిఫలంబులు న్నెత్రిజగత్సేవ్యాత్పరా! శంకరా. 40
కారుణ్యంబునుసత్యమున్ శమమునిష్కాపట్యముందాల్మియున్

శీరత్వంబును నీతివర్తనము చాతృత్వంబు శాంతంబు నా
 చారంబార్తులరక్షయు వినయముఁ సౌజన్యముఁ జ్ఞానముఁ
 శూరత్వంబును గల్గు సజ్జనులకుఁ ♦ జోద్యంబుగా శంకరా॥
 శా॥కోపంబీర్వయునిర్దయారసము సంకోచంబు భత్వముఁ
 తాపంబు కడుదాష్టవర్తనము మాతస్సర్వంబు హింసామృషల్
 పాపంబు గుటిలంబు దుర్వినయమప్రాజ్ఞత్వ మజ్ఞానముఁ
 దామైయుండును దుర్బనాళి కెపుడుఁ ♦ ధర్మప్రియా శంకరా॥
 శా॥సంతృప్తి మితభోగము గనగ లోసానైత్యప్తి లేకున్నచో
 చింతల్ గల్గును శాంతిచేకురదు; సా శీల్యంబుచే మించి వి
 శ్రాంతిగల్గి యనర్థసౌఖ్యముల కా ♦ సంజెందఁగాబోక నీ
 చొంత జేరిభజించు మానవులకుఁ ♦ శ్రేయంబెకా శంకరా॥
 శా॥చిత్తంబు గుణలిప్సలోనిలుపుచు శ్రస్వీయంబునాగర్మకా
 యత్తుండై యొనరించు నాతని కసా ర ధ్యంబేదియు లేదిల
 విత్తుంజూడఁగ స్వల్పసుయ్యును మహా వృక్షంబుబుట్టిపడే?
 చిత్తంబట్టియశంబు గూర్చు గుణముల్ జెల్వారినన్ శంకరా॥
 ధర్మార్థంబులు కామమోక్షపురుషార్థంబుల్ జనుల్ బొందఁగా
 నిర్మాణంబొనరించితేవె త్రిజగ ♦ స్నేతా యొనర్పగనా
 గర్మల్; వీనినిజేయధర్మమగు; నిహాముల్నిను గొల్పుచున్
 గర్మాసక్తినివీడ దోషమగునే ♦ కల్పాంతకా! శంకరా॥ 45
 శా॥భావంబందుపరార్థవాంఛనిడకన్ ప్రాజ్ఞులసోత్కృష్టమా
 సేవల్సల్పఁగ జీవకోటికి దయా ♦ స్నేహంబులన్ దుష్టలీ
 తోవల్తోకక వాని విఘ్నములకైదుఃఖంతురశ్రాంతమున్
 నీవైనన్ గరుణితో వారల మహా ♦ నీచాశ్మలన్ శంకరా॥

శా॥ పూర్వోచనజేసి పల్కినను సంప్రాప్తింపదేయెగ్గుదు
మా-ర్యారంభమువల్ల కీడు వ్యధ పశ్చాత్తాపముల్ గల్గు నే
కార్యంబైననొనర్ప నారసిగ దీర్ఘాలోచన జేకురు
అయ్యలెచ్చెడి పూనియన్జయము సంత్యానందము శంకరా.

వ్యాయామంబూసరింపగోరఁడెపుడు వ్యాధి గృశించు మహా
యామాసంబునగాంచు నన్నికదలం డత్యంత దౌర్బల్యుడై
చేయగదగు కార్యమునైలియక శ జుతాపరత్వంబున
గూము సోమరి కారుకూతలచు సంకించిపక శంకరా॥

ఇల్లాలిందెగనాడి యన్యసతి కామింప బరార్థముల
గల్గు జూదమువేటలు గలుగఁగాఁగొంక్షించుటల్ నిత్యము
న్నుల్లంబందున నిన్ను నెంచక మహాశయ్యులైన గర్వంబుల
గల్గల్పలుట కీడొనర్చుటయు దుష్కార్యంబుల శంకరా॥

శా॥ కూరత్వంబు దురాశ గర్వమును సంకోచత్వముంగల్గక
దూరాలోచన మానముల్లలిగి యొందు లోభికాకుండ తా
మీరంబోక మితవ్యయంబునుగనఁ మేలీడు దుఃఖంబుల
స్థైర్యంబు మదిబూను టొప్పజనుఁడో సర్వాత్మకా! శంకరా॥

శా॥ పెక్కుల్విద్యల నభ్యసించు నెడనా విద్యార్థియొక్కొక్కటే
చక్క నేర్చకమున్నె యన్నికళల సాధింపగా నెంచిన
చిక్కుల్ గల్గును బుద్ధినైభవముకిం చిత్రైట నన్నింట నీ
ఫకి-మార్చియొక్కొక్క శాస్త్రమును నేర్వంజెల్లునో శంకరా॥

విశ్వంబందు సమ స్తమానవులకు శ వేమారు గోవులకు రుల్
అశ్వంబుల్కున కంబులాదిగల తి డర్యగ్గతు సంతానముల్
విశ్వాసంబున గొల్చిసాయపడు నీ సృష్టిజనుల్నేర్వరీ

విశ్వానందకరంబ తత్వమెపుడు ♦ విద్వన్నుతా శంకరా॥

శా॥ నీతిధర్మము సత్యమున్నిలువకా శ దేశంబునసత్ప్రిజా
స్వాతంత్ర్యంబిడక నిరంకుశముగా శ బాలించుభూపుండు నా
స్వాతంత్ర్యార్థులుకార్యశూరతబ్రజా శ సత్తాక రాజ్యంబు ని
ర్భీతింగూర్పంగ జూచి ఖచ్చుడగు నిర్వీర్యుండునై శంకరా॥

శా॥ అజ్ఞానంబున ధారుణీశ్వరుండు రాజ్యాంగంబుననాబ్ధ్యత్
బాజ్ఞత్వంబు గలట్టిదేశజులకు శ బాలించు నీకుండఁగాఁ
బజ్జనేశపు భావిభాగ్యములకై ♦ ద్రవ్యంబు వెచ్చింపక
బజ్జావంతుండుగాడు, పాలితులకు శ బ్రత్యర్థియౌ శంకరా॥

శా॥ శ్రీరామాది మహిపతు ల్ధరి బాశలింపక బ్రజాభీష్టుడు
దూరాలోచనచేత గన్గొనియు దోడ్డు సల్పుచునాజ్యము
స్వారాజ్యబగునట్లు జేయఁగబ్రజల్ ♦ సుతుష్టులె వారలక
మీరంబోవరు; రాజానర్పనటులే ♦ మేలయ్యెడి శంకరా॥ 55

శా॥ కష్టంబులుఖములుమంబులుగ నేకాలాను సారంబుగ
శేష్టులొందియు జింతసేయరెదలో ♦ శీతాంశ స్వర్గంగలక
నిష్టస్వీర్ణమునం ధరించుము మనీషిమలోకముం గావఁగా
కష్టంబెంచకదాల్చువోగరశము ♦ గాలాగ్నియు శంకరా॥

తాలనోత్తము కప్పబడ్డ క్రియశాస్త్రంబుల్ స్మృతులైస్సఁగా
నాలోకించిన పండిత త్తముండు విద్యాశాలలక లేకయెం
దేలోభించి నివాసముండుటన ఖ్యాతీకబొంద దుస్సాధ్యమై
కూళల్పాస్త్ర విచారశూన్యలకడ ♦ గుత్సర్థమై శంకరా॥

వేదాబుల స్మృతులు న్పురాణములనుం బెక్కుండు శాస్త్రముల
నోదం బేర్పడ తాను నేర్చియితరుల్ బోధింపఁ బ్రార్థించిన

వాదాబాధుచుఁ జెప్పరాదనుచు సంప్రప్తంబులౌ విద్యుల
బూడితఁ నేలిన జల్లినట్లుచుచు దుర్యుద్ధిగనఁ శంకరా.

శా॥ కర్తవ్యంబును గానలేకమదిలోరగర్వాంధులై మూఢతఁ
భూర్తుల కొండలు తెక్కసేయరిలపైరమర్దార్గమా బుద్ధిచే
నార్తులరక్షణసేయఁగోరి యరుగఁ; న్యాయంబు పాలింపఁగా
నార్తత్రాణపరాయణుడనిచు నీరవాలింపవో శంకరా.

శా॥ బుద్ధుఁడొక్కఁడహింసమానవ్రలకుఁ బోధించుచుండఁమ
హింసా | క్రుద్ధుల కొండలు చాడఁజూచిరటసఃక్రొధంబుఁ, వా
రలఁసిద్ధులగాగ గుహపదేశమిడి తాఁజేర్పిడుకోపంబెడఁ
సింపండన్న నతఁడకాకి యెరుఁడే ♦ చింతింపఁగా శంకరా. 60

కాపట్యంబుచు బూనికోక్కలమగూరగాదైత్య భస్మాసురుఁ
పాపిమన్నునెసి యిచ్చితివి దుర్రావ్యంబునౌ వాని స
ప్రాపుఁ గోరిక నుగ్మమాడగుచు నా శభస్మాసురు డాతలో
నిపెకిఁ జనుడే సుచి తుదకు శ స్మిరయ్యెగా శంకరా.

శా॥ కార్యంబులఁ ఫలియించుచేళమిగులఁ గర్మించిమూఢుడిల
స్వర్యాలోచనలేక నిన్నుపరముఁ శ భావింపఁ డజ్ఞానియై
కార్యంబుల సమకూరి లేనపుడు తాఁగగ్మంబులఁ బొడిఁగ
నార్యానాథ! నిను డలఁచు నెడలోనెగ్రాతముఁ శంకరా

శా॥ సత్యజాత్రియభాషణంబుబలుకఁ సన్మానమున్ బొంద
నిత్యంబుఁ జను; లన్యహాషణము మనస్త్రిపంగిబో రెవ్వరుఁ
సత్యంబేనియు, వ్యర్థవాదిమఱిలఁ ♦ సల్పాడుప్రాజ్ఞుండు, తె
నత్యోత్సహతబలై-షికోమితముగాఁ. న్యాయంబులఁ శంకరా

శా॥ బహ్మోడస్థసమస్త జీవతరుణోపాయాన్ని చూడోదయ

బ్రహ్మేంద్రామర సిద్ధిసాధ్యగణ సే శ వ్యాభక్తసంభావ్య! సు
బ్రహ్మణ్య! రవికోటితేజయుత భా ♦ స్వద్వివ్యూహ చ! నీ
బ్రహ్మనందము నిచ్చుచున్న కృపతో ♦ రక్షింపుమా శంకరా.

శాకరాగారమునందు యాత్రమువలె ♦ గాలక్రమాధీనులై
కర్మాసక్తిని బుట్టి చచ్చి మఱలన్ గర్విష్టి జన్మించు, నీ
నిర్మాణంబున బాడిచకిమువలె ♦ స్త్రీపుండు దొర్లున్ గదా
కర్మాతీతుని నిన్నుగొల్వమిని నిర్మాణంబున శంకరా. 65

శాధర్మ్యబెద్దియు లోకమందునగొల్గా ♦ తైపోయినన్ భూపులా
ధర్మంబున్ నిలుపగ నేరనపుడు ♦ తత్సాప్తవార్థంబుగా
గర్విష్టుండుగుదాచు బలె-డిని నిర్మాణమార్గయోగంబు; నీ
మర్మబేరు గ్రహింపజాలువరు కి ♦ రాత్రిత! శ్రీశివరా!

ఇచ్ఛామాత్ర సృజింపవో మనుషవోర్యూతేషు లోకంబుల
స్పృహ్యరిత్రులఁ దీనభక్తి తతి సంసారాబ్ధి దాటింపవో!
నిచ్చల్ పాపమొనర్చు క్రూరజనులన్ నిర్మూలముగ జేయవో
మెచ్చల్ గావు యథార్థముల్ బలికితిన్ మేలెంచుమోశంకరా!

అన్యుండున్ శశివీతిహోత్రుఁడునుచి ♦ వ్యాక్షంబులై కొల్వఁగా
మార్మం జేయుఁడుమున్ను గాగలమహామానంద్ర సేవ్యుండవై
కర్మోత్సాహ భుజంగరాజముల నీ ♦ కంఠంబున దాల్చియున్
కోర్కుల్ భక్తజనాభికిచ్చెదవు పెక్కుల్ ప్రీతితో శంకరా.

శానిర్మాణంబునరక్షణ ల్గులుపుచున్ నిర్మూలముగజేయు నీ
మర్మంబేమొ యెఱుంగఁగలనుగదా ♦ మాయాప్రపంచమ్మల
గ్గర్మాఫేనలఁజేయుచుండుచుపునఃస్కర్మ మహాపాపిని
శ్చెష్టాశ్చేద? నన్ను బ్రోవఁగదవే శ తండ్ర! కృపన్ శంకరా.

శా|| శ్రీకృష్ణునిద మెఱుంగఁజాలని సుఖప్రహృష్ట్య లెఱ్ఱాదురీ
బ్రహ్మ య బున బ్రాహ్మణుండగునెయ్యె వాన్వేదైవ జన్మబున
సృష్టిహృత్తానియె బ్రాహ్మణుండగునువిశ్వామిత్రునింబోలి సు
బ్రహ్మణ్యుడవు నీవెఱుంగనిదియే శ్రీ బ్రహ్మన్నతా శంకరా.

చన్నలూకత ముఖాబ్జముగని దోన్సారిపు కామాగ్నిచే
కన్నుల్పిడి యోధరాధర రిసాగ్ర హులు గోరు మ్మడి
భిన్నువాడని సుద్రశస్తమయ్యు - ♦ పే, పులకస్సన
స్మయి చుగదే త్వదీయ కరుణామాత్రమ్మి. శా శంకరా
ఎన్నోజన్మములెత్తెయ్యె యె హిని- ♦ కెన్నోయెఱుంగన్మమీ
మున్నె నడచి నేవ చేసియెడక మోక్షులు సిద్ధిచదే
సన్నహుభవచ్చినుండి యెలుల ♦ త్కాతునో డే! ఆ
సన్నహుభవచ్చినుండి నను బో, పాడెల్లదే శంకరా||

శా|| లోకములకు నడి నడి సోనావ్రే, బుల న్నానెసెల్
యెఱ్ఱెల్లనుగొన్నుకలె ను, సోనావ్రేబుగాగా స్థితి
వ, ఇవి లు నహి చి త్కాన నె- ♦ బ్రాహ్మ చుచుగొల్పుకో
సు గాఢంబు లు నడచేక్షిమునో ♦ శులాయధా శంకరా||

చార్యబ్రహ్మలు కలిదిగియు హితులబృథాధ్యమమాకము
నిత్యానందరసంబు నానందరసీనిక పు సెల్లెదె
గా యరథమొచ్చుకలుగుకకో గావ్యేష్టగానె, మ
మృత్యానాదాన! నన్ను చుగదరాహానానకా శంకరా||

శా|| సత్యాసత్య రహిత సామాన్య సామాన్యమన్నమియు
సత్యానిత్యకలాలులారీ లఁదియు ♦ మిత్త్యాబునిక గోల్వెగా
మృత్యుబాపిన మేనీరనుచు నామేలొకదులక సీకిడక

భృత్యత్వంబున వచ్చినాడ దయతో నీక్షింపుమా శంకరా. 75
 శా॥ అర్థంబేమియుగోర రత్నఖచితం మాస్మ సస్వర్ణభూషాదులే
 నర్థింపన్, కరిఘెగుటకాదులను నేనాశింప, నేనంపద
 ల్వ్యర్థంబౌ గడుప్రేమనిచ్చిననునీ భాసాబు గాక్షిచెడన్
 ప్రార్థితౌ భవదీయసేవనిడఁగా నీ పల్లారిలన్ శంకరా.

శా॥ ముల్లోకంబులు, వెల్లుజీకటులునీ భూమ్యాకసంబుల తరులే
 నీర్లు సాగరసప్తము నులగిరున్ నీరేజ మిత్రాగ్నులున్
 రాళ్లు నృపలు, చంద్రతారకలు నీరాత్రుల్బలవాయువుల్
 యెల్లన్న నువిలాసము ధైరివెడిన్ శమృత్యుఁడయా శంకరా.

శా॥ నీకారుణ్యము జన్మమృత్యుజరలన్నిహృదముంజేసి ము
 ల్లోకాతీతము శాశ్వతంబునగునీ లోకంబునూజేర్చి ను
 శ్లోకుల్ మానవ సర్వదేవతల జిష్టు నిష్టు ద్విహం
 సాకుంఁగాడె త్వదీయభక్తులకిడన్ సర్వేశ్వరా శంకరా.

శా॥ బాలుండొచ్చనియైన ప్రేమగంకన్ వట్టి వధింఁగన్ శ్రీ
 యాళుం గోరితివెతదప్రమతివో ఆమాంసమే గాకనీ
 కేలాగైనను జక్కదే తదితరం బేలామణి దోచదో
 వేళాకోళముగాగ నొంచక దయ నీక్షింపుమా శంకరా!

శా॥ ధీరోదాత్తులు లోకపాననులు శృంగిస్తేకపత్నిప్రతు
 ల్గారే? నీకుసతిద్యయం బలఁదియన్ గామ్యార్థము లీరవో?
 జారత్వం బతినిచమ చెఱిగియన్ జక్రాయధున్మోహనా
 కారంబెత్తఁగఁగూడితీవు; తగు నేకామాంధతల్? శంకరా॥

శా॥ భక్తులకోర్కులుగోరలే? దివిజులన్ స్పృహింపరే? సంపద
 ల్గు క్తిన్దారసతాదుల, న్యశము నీ భూమండలంబైన నా

సక్తి నేడిన నియ్యరేగరుణ? దాసత్వం బాసర్పంగ, నే
భక్తుల్గొరిగె బాణమాడ్చి? నడుగ ధన్వానితులే? శాకరా॥
శాముల్లోకగులు తల్లడగ పడంగ నీభూమ్యాకసంబుల్మహా
కల్లోలంబయి యూగలాడ దివిజుల్పంపిప కంఠాళి ఘూ
ర్ణిల్లగా త్రిపురాసురత్రయము ధాత్రి స్తుష్టకార్యగుల
స్పెల్లుజేయంగ వాగ్విగ్రంచితి ప్రజాప్రీత్యైమే శాకరా॥

శా॥ కర్ణంబుల్ కలుషార్థచారితముల ధన్వా క్షీడునేత్రాబులా
స్వర్ణాలంకృత దివ్యసుందరులనే వాంఛించు, హస్తంబులా
వర్ణంహారమణిమణి స్తనగిరుల్బుట్ట స్పృయ్యించు, నీ
పూర్ణాఘమ్ముల నెట్టులికి వెడలఁబోగొట్టెదో! శాకరా॥

అజ్ఞానగుస గొంతప్రాయమును నాధ్యాయమోహాధాతృతక
బ్రహ్మబుద్ధి సనార్జనంబునకు భాగ్యలోలతం గొంత స
ర్వజ్ఞునిగ్గెనలేక ప్రాయమిటుల శ్రవ్యర్థంబయె న్నామనక
విజ్ఞాతృచ్చెడి నీదుభక్తినివే ధన్వేశ్వరా! శంకరా॥

శా॥ భక్తిబాసె స్మృతనవాటికలలోవాసం బాసర్పంగ, దా
రిద్వైంశాను దిగబరత్వముననే శరణుం జరింగి, నీ
చిద్రూపంబును వెడికొండ నిలనేసిగ్గుడు గాజేసి, నీ
కాద్రోపేమయె? భక్తులొరకు నాధ్యాటాబులే! శాకరా. 85

శా॥ సర్పంబుల్ ఘనతారహారములుగా నంపాదనంజేసి కం
ఠర్పుగూల్చితినుంచు గర్వముననో ధ్యానించు సద్భక్తులక
గార్పణ్యంబున జూడరావు తగునే? కారుణ్యశీలుండవై
జేర్పభక్తుల మోక్షమార్గమునకుఁ ప్రేయఁబగు శంకరా
శా॥ కౌంతేయుడొకఁడా జ నిన్ను గెలువంగ వానికన్నిచితే

సంతాపంబును లేక పాశుపతముఁ శౌర్యంబు బోనాడి; ర
వృందైన న్నవేమి కోపమెదలోఁ నాశ్వర్య మిల్లండియు
శ్చూతంబొప్పుగఁ గూల్చితాత్రిపురముల్ బాహుటత స్ఫూకరా.

శా॥ బేరంబాడిధనంబుగూర్చువణిజుల్ ప్రేమించి యర్థస్ఫులక
గోరక వాఁకొసంగు నీచెలియు నీ కున్గూర్చి నియ్యఁజెయె
వాఁరి నిభ్రతుచొసంగ గోరకుమున! రవ్వజ్ఞులుటల్ బలునా
నేరంబుల్ తుమియించి బ్రోచఁగదవే! నిత్యాభిధా! శంకరా!

శా॥ మాత్సర్యంబున గన్నుగానక భువి నాబులులం జేసి, నీ
వాత్సల్యాభిమాదాన సాగ్రహము సప్రాప్తంబుకాగోరి యు
ష్మత్సామిష్య విలోకనాన్ధసయి సోభావితు సద్భ కిచే
మత్సంసార పయోధినుడి తరియింపజేయవే శంకరా॥

శా॥ అన్నా! నీచరణారవిదముల నాకర్చింపఁగాఁజూపవే
కన్నుల్లంఘిల దీరఁగాతునిక నీకారుణ్య మాత్రమ్మున
నృన్నింపంగ ననర్హుడొచుదల తోమత్సేన లాసింపక
న్విష్టలోకులు నన్వరే సుతుల నప్రీతిగ నన్మంకరా॥ 90

శా॥ బిచ్చుబెత్తి నసించుసీకు సతులు! స్వేచ్ఛాఙ్గ బిడ్డల్ గలా
రెచ్చినైసను మీకెగజ్జమగు నాకేమిత్తు వింక నృహి
సచ్చాత్మరండినచుఁ జెప్పఁబడునీసాన్నిధ్యముం గోరునా
కిచ్చోదర్యమిచ్చి బ్రోచఁగదరా క్షయిపారఁగ స్ఫూకరా.

శా॥ ఐశ్వర్యంబుల సన్నిదించి మమత్వేన్నారాళి కందితు నీ
విశ్వంబాచున నీనాభకులదయ్యాప్రేమంబులం బోతువో
విశ్వాతీత! సమస్త మానవులకుఁ నిష్కాసముం గల్గఁగా
— 91 — కేలమోడిమిగులక భాగ్యనితు నిన్మంకరా

శా॥ చూడంగోరిన కానరావుజగతిఁ ♦ చోద్యంబు నీమాయలే
వాడుజూచిన గల్గుచుండు గదరా ♦ భక్తార్చితా! నాకు నీ
జాడుగాంచగ శక్తిలేకుమిగులకా శ సంతాపముంగల్గె నీ
వాడన్నదగు దర్శనంబుకొఱకై శ ప్రార్థించెదకా శంకరా.

శా॥ నీనిర్వర్తకుజాయమానకరుణా శ నీరమ్మలం దేఁ గృత
స్నానండుయ్యెడు వానిభాగ్యమిలనే ♦ సంపన్నుడైనకా సరే
భానుండా ధనమండుఁ బొందగలరే? ♦ బ్రహ్మదిసేవ్యుండవై
యీనిర్భాగ్యనిభోవ వేగఁజనుదెమ్మియీశ్వరా! శంకరా!

శా॥ విశ్వంబంతయు శాశ్వతంబనుచు నేవిజ్ఞానశూన్యుండనై
విశ్వాసంబున నమ్మిదానిదయకై వీక్షించి యేమాత్రముకా
విశ్వేసుండగు నిన్నుగొల్వమినెదకా ♦ భీతిల్లదకా సిగ్గుచే
విశ్వాతీత యనుగ్రహింపదగదే ♦ విజ్ఞానిగా శంకరా॥ 95

రుద్రాక్షుల్మరిభూతిఁ దాల్చినను చీద్రూపాత్మ యెల్లప్పుడుకా
భద్రంబులే సమకూర్తువంచు జనము ♦ ల్బలంగ విందల్లె నీ
సదాప్రంబుఁ దలంచువారలకు నీసాన్నిధ్యముంగూర్చు నీ
రాద్రంబేమియు జూపకయ్య భుజగా శ లంకార శ్రీశంకరా॥

శా॥ నీలీల ల్మహిమాతిరేకములు వర్ణింపంగ నాశక్యమే?
కైలాసంబొకచేత రావణుండు వీరికా లేపగర్వాంధుడై
యాలోగన్గొని మత్సరంబణఁచ పాదాంగుష్ఠముం దొక్కి నీ
బాళింజొచ్చిన బ్రోచినాడ వపుడాపాపాత్మునికా శంకరా॥

చిత్తంబా యతిచంచలంబు నిక నాజీవంబులాయెప్పుడో
మిత్తింజేరు, జరాదిరోగములచే ♦ మేనా యనిత్యంబు, నే
బత్తివేడెని నిష్పృహి యమభటులే శ వైకొన్న కాలాననీ

వృత్తాంతంబుఁ దలంతునో తలఁపనో? విశ్వేశ్వరా! శంకరా॥
 శా॥ పుత్రుల్ భ్రాతలు సర్థవంతులకు సంగపూజ్యంబె దారిద్ర్యతక్
 చిత్రంబేమొ కుటుంబ వృద్ధియగునే ♦ శ్రేయాబు సుజ్ఞానికి
 నేత్రానందము గ్రుడ్డివారలకు, నే ♦ నీమంబులు లోకుల
 ధాత్రిగల్గుచు దాతకు ధనము నీ తత్తంతంబున శంకరా.
 శా॥ నీవాత్సల్యము సర్వలోకములకుఁ న్నిత్యాను సంఘాయయై
 కావజాలెడు సిద్ధసాధ్యసురల ♦ గంధర్వ యక్షాదాల
 నీవాగామృతధార గోరియెకదా త నిత్యంబు కేల్గొప్పెడ
 రావే యీశ్వర! పల్కరించగదవే! రామాన్జితా! శంకరా!

శా॥ ఓంకారంబు స్వరూపమై వెలుంగన తోవ్విల్లాసియై గోరివా
 మాంకంబందున సింహియుండ ప్రియధుల్ మాహాత్మ్యము న్నాటనా
 శంకల్ సంకటముల్ దొలంగ గృహతో ♦ సాక్షాత్కరింపంగదే
 లంకేశాన్జిత! నందివాహనుడైనైలావణ్యతక్ శంకరా.

శా॥ గారింబెంజిలియాడి కాంచితిన పక్ష్యాతిక్ సారాచార సం
 స్కారం బేమియొసర్పలేమి నినుదారరాణమ్మగా లోకవి
 స్తారంబెల్ల వివాహముల్ నెంపి కష్టములు గడంగాచి సం
 స్కారంబుల్ తలపెట్టినారలుగదే ♦ సర్వేశ్వరా శంకరా.

శా॥ తల్లుల్ దండ్రులు భార్యలాప్తజనమ తల్లామలున్మిత్రముల్
 పిల్లల్ బంధుగులంచు మాసపులిలక్ త బ్రేమించి రాగాంధులై
 యుల్లంబందున నిన్ను నెంచరకటా ♦ యన్మత్తులై మూఢులై
 యల్లాసంబున కైన, వారిగతులక్ త యోచింపవో శంకరా.

శా॥ పుట్టంజాపంగఁ గాంక్షలేదు నిరతంబు నీపదాబ్జంబులక్
 ఒట్టయూజలొసర్పగా నినుజపి త పంగోరు చిత్తంబునే

నట్టుత్ నీచరణంబులం గొలుచుచున్ భావనిచెడన్ శైలరాట్
పట్టిగూడియు జేర్చనయ్య ననునీ శ భక్తాళిలో శంకరా.

శా॥ ఉన్నతుండయి కామమోహములచే నుల్లాసియూ దేహితా
జన్మబెత్తి నచా ప్రయోజనము నేరచందంబునం గూర్చక
సన్మానింపక పూజ్యులక యశము నీషణ్మాత్రముంబొందక
సన్మార్గంబులబోక నిన్నుదలపం శ జాలండిలక శంకరా.

శా॥ రాగద్వేషగుణాదులక వశమొనర్పజాలకున్న మహా
యోగుల్ సైతము నిన్ను బెండరిలో ధ యోచింప సద్భక్తిచే
నీగమార్గ మెఱుంగగావలయుగా శ నీలేనిచో సాధ్యమే ?
నాగాలంకృత! దిక్కునీవెగడరా? ధ నాబోట్లకు శంకరా.

శా॥ రాకాచుద్ది నేశతారకముగా ధ రాణిపబ్రాధ్నిచుచున్
లోకైకప్రభవాబ్ధి పార్థదశమిన్ ధ లోకేశ్వరుం డాద్యుడౌ
నీకారుణ్యసుధారసంపు జవించే శ నేబూర్తి గావించితిన్
సాకల్యంబుగ జిత్తగించియటులా శ శ్వాసించుమా శంకరా.

భా॥ యత్రస్ఫుర్జిత కొత్తపాశజలధిన్ జన్మించి భావాఖ్యచే
ధాత్రిన్ గమ్యకులుంబునను నిటు సద్భక్తిన్ సమర్పించితిన్
స్తోత్రంబుల్ మఠనీతిపద్యముల నిండున్ వ్రాసి నీకిప్పుడే
సుత్రమాది నిలింప పోష! కరుణం ధ జూడంగదే శంకరా ॥

సంపూర్ణము.

తెలుగు విశ్వవిద్యాలయము

4పుట 8 పంక్తి

9 1

10 16

దరమూ(తప్ప)

పూర్వలో

ధరించుము

దరమూ (ఒప్పు)

శంకరా

